Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 184. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 29-го ВЕРЕСНЯ 1982 — ЦЕНТІВ 25 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 29, 1982 No. 184. VOL. LXXXIX.

Українці взяли участь в з'їзді хеміків

Кензас Ситі, Мо. (В.К-ий) — 184-ий крайовий з'їзд Американської Хемічної Асоціяції (ACS) відбувся цього року 12 - 17-го вересня в Кензас Ситі. Ця найбільша в світі хемічна організація нараховує біля 125,000 членів, які згуртовані в її 36-ти секціях, що об'єднують в собі різні роди хемічних ділянок включно з нуклеарною і медичною хемією.

В цьогорічному з'їзді взяли участь чотири нобелівські лавреати, Н.Бурляг, М. Кальвін, Г.Сіборг й Г.Сміт, які виголосили свої наукові доповіді. Всіх доповідей під час п'ятиденних нарад було 2,400, їх заслухало біля 7,000 учасників, науковців з різних країн світу, між ними теж з країн з-поза Залізної заслони.

Місцева преса широко розписувалась про нові осяги наукових дослідів, особливо в ділянці модерної технології, превентивної медичної хемії для лікування рака, епілепсії та серцевих недуг.

В цьому з'їзді взяли участь кілька науковців українського роду з різних осередків ЗСА і Канади. Деякі із них виголосили дуже цінні доповіді на різних сесіях або симпозіюмах. Між ними були: д-р І. Романко, д-р О. Білик, д-р Ю.Пастернак, В.Камінський, Б.Грінченко, В.Цетенко та мабуть ще декілька інших, яких на жаль, тяжко було „відкрити" з огляду на модифікацію їхніх прізвищ.

На одній з понеділкових сесій доповідав д-р Олександер Білик з Філядельфії, Па. Його досліди про фляволі, біохемічні субстанції як керсетина, кемферолъ та інші, які є у великій кількості у яринних й овочевих продуктах та мають властивості викликувати мютагенні і карценогенні ефекти, стали предметом великого зацікавлення серед численно зібраних учасників цієї сесії. Доповідач чітко відповідав на поставлені йому питання і фахові коментарі та обіцяв виявити в коротькому часі більш конкретні дані зі своїх дослідів після експериментів, що їх для нього переводять у департаменті біології Дрексел університету у Філядельфії.

З'їзд виявив великий поступ наукових дослідів з хемічної ділянки та споріднених з нею наук, не тільки в напрямі технології, але теж прохарчування, медицини та хемотерапії. Черговї з'їзди цієї хемічної асоціяції відбудуться у Вашінгтоні в 1983 році і в Філядельфії у 1984 році.

Отець П.Пащак став новим парохом церкви св. Юра

Ню Йорк, Н.Й. — Від смерти бл.п. о. д-ра Володимира Гавліча у червні 1981 року обов'язки тимчасового адміністратора парафії св. Юра виконував о. Себастіян Шевчук, ЧСВВ. Цього місяця постійним парохом цієї парохії назначено протоігумена Патрикія Пащака, ЧСВВ.

Новоіменований парох, уродженець Вінніпегу, Канада, це молодший брат св. п. о. Єпіфанія, ЧСВВ, улюбленого душпастиря парафії св. Юра. Широкому загалові він є відомий як, знаменитий місіонар-проповідник, як рівнож виховник молоді. В часах приїзду до Ню Йорку нової еміґрації він був душпастирем, професором і директором парафіяльних шкіл, де число учнів переходило тисячу осіб. Колишні його студенти й студентки є зараз на різних відповідальних становищах, є з ним у контакті та пам'ятають і шанують як свого бувшого виховника. Через останніх 12 років о. П.Пащак займав уряд протоігумена Отців Василіян в ЗСА.

Отець П.Пащак

Парафія св. Юра має зараз перед собою два головні завдання. Перше - скріпити, через збільшення числа учнів, парафіяльні школи. В тій цілі придбано два шкільні автобуси, які довозять українських дітей з Квінсу і Брукліну.

Друге завдання це внутрішнє викінчення величавого храму св. Юра. У церкві вже є заложене руштування під мистецьким розписом головної бані й чотирьох євангелистів. Над тим вже активно працюють мистці Михайло Дмитренко і Володимир Бачинський.

У найближчих тижнях у церкві буде вставлений Іконостас, що його вже кінчається малювати в Італії. Його проєктував мистець М. Дмитренко, а технічно його виконує відомий майстер проф. Уго Маццеї, що також зготовив пам'ятник на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

МҐР І.ҐВАТЬ ДОПОВІДАТИМЕ У ЛМКЛЮБІ

Ню Йорк, Н.Й. — Наукове Товариство ім.Шевченка та Літературно-Мистецький Клюб у Ню Йорку спільно влаштовують виступ мґра Івана Ґватя, гостя із Мюнхену, Західня Німеччина, що відбудеться у п'ятницю, 1-го жовтня ц.р., в год. 7:30 увечері, в клюбі при 136 Друга авеню. Тема доповіді: „Лемківські питання в Польщі в роках 1932-1982".

Вступне слово виголосить голова НТШ д-р Ярослав Падох. Після доповіді відбудеться дискусія.

В'єтнамські невільники також будують газопровід

Вашінгтон. — Секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер заявив кореспондентам і зацікавленим законодавцям, що існує достатньо доказів на те, що Совєтський Союз використовує при будові газопроводу із Сибіру до Західньої Европи також в'єтнамських невільників, зокрема засуджених дисидентів і противників комуністичного режиму, яких совєти перевезли за згодою Ганою до СССР і включили їх до численних колон своїх невільників, які ставили почахки цієї будови.

Вайнберґер, обороняючи політику президента Роналда Реґена, зокрема його рішення накласти ембарго на доставу модерної технології до Совєтського Союзу, призначеної для будови згаданого газопроводу, підкреслив на конференції американських, західньоевропейських і японських бізнесменів, що вістки про використовування в'єтнамців приходять з багатьох джерел, в першу чергу від міжнародних гуманітарних установ, які слідкують за порушенням прав людини в багатьох країнах.

Секретар оборони й інші американські речники думають, що такий випадок вказує на чергове порушення Москвою Гельсінських угод і непошанування прав людини в комуністичних країнах.

БРЕЖНЄВ ПРОПОНУЄ БЛИЖЧУ СПІВПРАЦЮ З КИТАЄМ

Москва, СССР. — Виступаючи з довшою промовою на конгресі комуністичної партії Азербайджану в Баку, Леонід І. Брежнєв закликав до нормалізації відносин та ближчої співпраці з комуністичним Китаєм.

„Коли мова про Азію" - говорив Брежнєв, - ми уважаємо дуже важною справою нормалізацію ситуації в Азії, постепенне поліпшення відносин між СССР і Народною Китайською Республікою на базі простого й практичного змислу, взаємного пошанування і взаємної користи".

Як відомо, в березні цього року Брежнєв також закликав до „покращення відносин" з комуністичним Китаєм під час його промови в Ташкенті, столиці Узбекістану в Центральній Азії. Під час конгресу китайської Комуністичної партії у вересні цього року совєтські коментарі були дуже стримані. Британський прем'єр-міністер Марґарет Тачер, вертаючи з Японії через Китай, сказала, що совєтсько-китайські переговори мали б відбутися в жовтні цього року.

У своїй промові в Баку Брежнєв лиш коротко згадав про міжнародну політику та уникав критики чи нападу на Америку і Ізраїль, що як правило, характеризують всі політичні виступи совєтських дипломатів так в СССР, як і за кордоном. Натомість, Брежнєв підкреслив совєтську підтримку „міжнародної політики детанту, яка запустила коріння в Европі глибше, як деінде".

„Я не буду тут говорити про наші заходи поширити зв'язки зі З'єднаними Стейтами Америки,про осягнення справедливих і сприйманих для всіх сторін домовлень в таких справах як обмеження і редукція стратегічної зброї та атомових ракет середнього засягу, бо ви про це добре знаєте", говорив Брежнєв.

В опінії міжнародних спеціялістів причиною того, що Брежнєв мало говорив і критикував ЗСА є це, що до Америки приїхав совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико для розмов з державним секретарем Джорджом Шулцом про сучасні відносини між ЗСА і СССР. Видно, що Брежнєв не хотів творити „неприязної атмосфери" перед тою конференцією.

При кінці своєї промови Брежнєв задержався довше на відвідинах Совєтського Союзу індійського прем'єр-міністра Індіри Ганді минулого тижня. СССР перевищив тепер Америку в торгівлі з Індією. СССР доставляє Індії переважно зброю, про що однак не згадано в офіційному комунікаті про відвідини і розмови з Ганді.

Сузукі відвідує Китай

Пекін, КНР.— Прем'єр-міністер Японії Зенко Сузукі прибув сюди на переговори з китайськими провідниками з метою скріплення японсько-китайських відносин, які в останньому році значно погіршилися з причин пригадок воєнних жорстокостей, що їх допустилися японські окупаційні війська в Китаю. Відвідини влаштовано також з нагоди 10-річчя японсько-китайського пакту, підписаного в 1972 році.

Найважнішою проблемою відвідин Сузукі це торгівля з Китаєм, яка в минулому році становила понад 10 більйонів долярів в користь Японії, тоді коли в тому самому часі американсько-китайська торгівля осягнула тільки 5,5 більйона долярів.

Сузукі також обіцяв поробити „певні заходи" для розв'язки напруження між Китаєм і Японією через шкільні підручники для японських шкіл, в яких „вибілено" японські мілітарні агресії в Азії та поминено японські звірства над цивільним населенням в Китаю і інших країнах в Азії, які Японія була завоювала під час Другої світової війни.

Після довгих дискусій, в яких прем'єр Сузукі обіцяв перевидання японських підручників, підписано новий торговельний договір, який забезпечує Японії 15 мільйонів тонн нафти річно, як також доставу вугілля і інших сировців. Японія погодилася дати Китаєві 250 мільйонів дол. державної позички на низьких відсотках, підносячи висоту японських кредитів до 1 більйона дол.

У сфері міжнародних відносин Пекін заявив свою підтримку Японії в намаганні привернути під японську суверенність північні Курильські острови, які Совєтський Союз окупував безправно при кінці Другої світової війни.

Почався суд над Е.Вілсоном

Вашінгтон.—В Александрії, Вірджінія, почався процес проти колишнього агента Сі-Ай-Ей Едвіна Вілсона, якого судитимуть за пачкування зброї до деяких африканських країн та за плянування вбивств політичних діячів.

Перший раз Вілсон був суджений в1980 „ін абсенція", тобто не будучи присутнім в суді. Вілсон має бути бувшим агентом Центральної Розвідчої Агенції ЗСА,— хоч речники „Сі-Ай-Ей" заперечують це,— який по своєму виході з Сі-Ай-Ей використовував свої зв'язки для пачкування зброї і приготовляв інструкторів для вишколу терористів в Лівії тощо. Він мав жити вигідно у засекреченій віллі в Тріполі. Минулого року заманили його здогадливі спільники до приїзду до Домініканської республіки в Центральній Америці, де його схопили агенти американської розвідки і привезли літаком до Ню Йорку.

Вілсон, якому є тепер 54 роки, обвинувачений в цілому ряді злочинів, в першу чергу в тому, що, як спеціяльний агент лівійського диктатора Муаммара Каддафі, він перепачковував вибухові матеріяли, зброю, хемікалії, для якого він вишколював групи терористів-боївкарів, які „ліквідували" противників Каддафі в Західній Европі, Канаді й Америці; він також рекрутував бувших членів т. зв. американських спеціяльних корпусів, як інструкторів, летунів тощо для Каддафі.

Суд назначив велику заставу в сумі 60 мільйонів долярів. Адвокати Вілсона погрожують, що на суді вони будуть змушені „виявити факти, які потрясуть Сі-Ай-Ей до основ".

Хоч Сі-Ай-Ей заперечує офіційні зв'язки з Вілсоном, то ця агенція підтвердила зв'язки деяких агентів з Лівією, які діяли на „власну відповідальність".

Співсудниками є два інші агенти, а саме Френсис Терпіл, який має перебувати в Лівії чи Бейруті, і Даґлас Шляхтер, який в 1981 році повернувся до ЗСА з африканської країни Бурунді, признався до менших провин з тим, що він буде свідчити проти нього після відтягнення прокуратором.

ВЛАДИКА МИРОСЛАВ МАРУСИН НАЗНАЧЕНИЙ НА СЕКРЕТАРЯ СВЯЩЕННОЇ КОНҐРЕҐАЦІЇ ДЛЯ СХІДНІХ ЦЕРКОВ

ВИСОКЕ ВІДЗНАЧЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Філядельфія, Па. — Щоденник „Америка", у власній телефонічній кореспонденції з Риму, 28-го вересня ц.р., інформує , що в суботу, 25-го вересня Папа Іван Павло II підвищив дотеперішнього Апостольського Візитатора для українців католиків у країнах Бенелюксу і тих, де немає українських екзархатів, Владику Мирослава Марусина до гідности Архиєпископа, титулярного Архиєпископа Кадеуму. Водночас назначив Владику Мирослава секретарем Священної Конґреґації для Східних Церков, яку очолює кардинал Владислав Рубін.

Це вперше в історії на високий пост у Римській Курії був назначений українець.

Владика Мирослав, який вже почав урядувати, прийшов на місце дотеперішнього секретаря згаданої Священної Конґреґації для Східних Церков, архиєпископа Маріо Бріні. Протягом 65-річного існування Священної Конґреґації для Східних Церков Владика Мирослав є третім секретарем цієї Конґреґації з ряду владик східнього обряду. Раніше ці пости займали грецькі та мелхітські владики.

Підвищення Владики Мирослава до гідности Архиєпископа і назначення його секретарем Священної Конґреґації віддзеркалює признання для особистих прикмет Владики, але водночас є високим відзначенням для Української Католицької Церкви.

На вістку про підвищення Владики Мирослава до гідности Архиєпископа і назначення його секретарем Священної Конґреґації для Східних Церков Владики Української Католицької Церкви в ЗСА Стефан Сулик, Василь Лостен, Інокентій Лотоцький і Роберт Москаль, зібрані на нараді у Філядельфії напередодні відзначення 70-річчя СУК „Провидіння", висловили Владиці Мирославові телеграфічно найщиріші гратуляції та побажання.

Водночас нас інформують, що підсекретар Священної Конґреґації для Східних Церков, о. шамб. Юрій Міляник, з огляду на свій вік, відійшов на пенсію. На його місце був призначений о. монс. Маріо Ріцці.

Український Екзархат в Австралії піднесений до рівня Епархії

Ватикан. — Українська служба Ватиканського радіо, посилаючись на протокол ч. 79/82 Священної Конґреґації для Східних Церков, що її очолює кардинал Владислав Рубін, повідомила, що Папа Іван Павло II підвищив Апостольський Екзархат для українців католиків в Австралії до рівня Епархії.

Згідно з повідомленням Ватиканського радіо, нова українська епархія в Австралії буде називатись Епархією Св. Петра і Павла для українців католиків, з осідком у Мельбурні.

Першим епархом-ординарием нової Епархії Папа Іван Павло II іменував дотеперішнього апостольського екзарха, єпископа Івана Прашка.

В Америці

В НЮ ЙОРКУ минулого тижня мейор Едвард Кач заприсягнув перші 42 жінки, що будуть виконувати працю в пожежній сторожі. Це вперше за 117 років, відколи існує пожежна сторожа, що жінки офіційно будуть виконувати це важке і небезпечне завдання в Ню Йорку. Це підкреслив у своєму слові до них мейор Кач, а й самі жінки-пожежниці здають собі справу із важкого завдання, яке стоїть перед ними.

ДЕПАРТМЕНТ ОБОРОНИ рішив випробувати нові можливості виказок для військового персоналу. Між іншими випробовують одну форму виказок, в якій вбудований маленький мікропроцесор. 2,000 таких виказок спроваджують з Франції, де їх виробляють. Друга спроба це уживати виказки на подобу кредитових карт з магнетичною лентою, а третя, це виказки з інфрачервоними відтисками пальців, що ними користуються вже в Німеччині. Все це випробовують, щоби запобігти фальшуванню виказок, яке є доволі поширене серед військового персоналу.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРЕЗИДЕНТІВ більших жидівських організацій в Америці видала заяву, в якій назвала палестинські вбивства „трагічними" й одобрила назначення комісії для слідства. „Поважні питання про відповідальність Ізраїля виринають з обвинувачень ізраїльської преси і нарад кнесету. Громадяни Ізраїля та жиди по цілому світі заслуговують на відповідь. Уболівання чи навіть вияви совісти не вистачають". Конференція об'єднує 36 більших жидівських організацій в ЗСА.

ЗМЕНШИЛОСЬ ЧИСЛО РОЗВОДІВ в Америці, згідно з повідомленнями Крайового центру для статистики здоров'я. Економісти і соціологи твердять, що число розводів знову може підійти вгору, але не таким великим темпом, як це було десять літ тому. Вони твердять, що загальний стан економіки тепер і в найближчому майбутньому не сприятиме дальшому зростові розводів в Америці.

В НЮ ЙОРКУ ВІДКРИТО 20-ий з черги фільмовий фестиваль у приміщеннях Лінкольн Центру. На фестивалі показують фільми з цілого світу. У п'ятницю, 24-го вересня, в день відкриття, показували фільм вже покійного славного німецького режисера Р. В. Фассбіндера про життя налогового морфініста під назвою „Вероніка Фосс", як також експериментальний фільм без акторів і діялогів. Між фільмами, що будуть показувати аж до 10-го жовтня, є також один, що має за тему останні події в Польщі. Це є історія про польських робітників, що приїхали на сезонову роботу до Англії і їх там заскочив стан облоги в Польщі. Фільм вже отримав високі нагороди на торогічному фестивалі в Канн.

З ОФІЦІЙНИМ ПОЧАТКОМ осени в дні 22-го вересня дослідники погоди ствердили, що минуле літо було в Ню Йорку найхолодніше від 17 років. Проповідують також, що зима буде цього року виїмково холодна.

ЛІКАРСЬКІ ДОСЛІДИ доказують, що більшість операцій жовчевих каменів в Америці робиться непотрібно, а навіть можуть вони бути шкідливі. Принаймні 500,000 таких операцій річно виказуються непотрібними, зокрема тоді, коли оперовані не мали ніяких дошкульних болів чи комплікацій.

УРЯД ІЗРАЇЛЯ РОЗПОЧИНАЄ СЛІДСТВО

Бейрут, Ливан. — Під натиском світової публічної опінії та частини ізраїльських політиків і власних громадян Менахем Беґін та його уряд повідомив, що переведе повне слідство у справі жорстоких вбивств у таборах біженців в Ливані.

Як відомо, досі Беґін не хотів погодитися на створення комісії для повної перевірки цих масових вбивств цивільного населення. У день найбільшого жидівського свята в році, Йом Кіпур, відбулися в Ізраїлі знову величезні демонстрації населення, в яких гостро виступали проти політики Беґіна і його уряду.

Рівночасно з тим, останнім рішенням уряду Ізраїля, французькі та італійські війська, члени міжнародного корпусу, вступили на терен двох таборів втікачів в Шатілі і Сабрі. Саме у тих таборах згинули сотки цивільних палестинців понад тиждень тому. Французькі та італійські війська увійшли до таборів аж тоді, коли ізраїльські відділи закінчили вповні евакуацію Західнього Бейруту. У середу, 29-го вересня очікували приїзду туди відділів американської морської піхоти. Уряд ЗСА здержав висадку своїх військ аж до часу коли ізраїльські війська опустять зовсім летовище та пристань. Все ж ізраїльський уряд досі не погодився на переговори у справі евакуації його військ з цілої околиці Бейруту, включно із східньою частиною міста, де вони держать контролю враз із християнською ливанською міліцією.

Міжнародні війська, які вступили на терен таборів палестинців мають за перше завдання осунути підземні міни та вдержувати спокій і порядок.

Новообраний ливанський президент Амін Ґемаєль має в найближчому часі виголосити свою першу політичну промову на тему всіх дражливих питань, а зокрема на тему становища його уряду до вбивств в таборах цивільних палестинців, що їх виконали члени партії фалянґістів, до якої належить президент.

Добре поінформовані американські обсерватори в Ливані кажуть, однак, що А.Ґемаєль не має у фалянґістів такої поваги і сили, як його покійний брат і вони можуть до нього бути нельояльні. Негайно після масових вбивств у таборах, які струснули дослівно цілим світом, А.Ґемаєль прилюдно заявив, що партія фалянґістів не брала у них участі. Але незабаром після того саме він доручив повну перевірку того інциденту і переслухання тих палестинців, що врятувались. Новообраний президент плянує, між іншим, приїхати у місяці жовтні до ЗСА, щоб виступити в Об'єднаних Націях та зустрітися з президентом Роналдом Реґеном.

У світі

ПРЕСОВІ АҐЕНТСТВА інформують з Лісбони, що до Анґолі прибув американський висланник Френк Віснер, високий урядник Державного департаменту, який має стрінутись з анґольськими речниками й обміркувати з ними справи Намібії (Південно-західньої Африки) і виведення кубинських частин з Анґолі. Ф. Віснер, у зустрічі з кореспондентами, відмовився від коментарів у справі його поїздки і не бажав вести розмову на теми чи він прибув до Анґолі з новими пропозиціями Вашінґтону.

СОВЄТСЬКИЙ ЖИД, озброївшись у мисливського ножа, забажав перехопити італійський пасажирський літак і скерувати його до Совєтського Союзу, щоб таким чином повернутись до тієї країни, з якої він недавно виїхав. Йому вдалось стероризувати капітана й інших членів залоги, але коли в Сицилії літак мусів добрати бензини, летуни зручно вибили ніж з рук 32-річного Ігоря Шкуро і передали його в руки італійської поліції. І Шкуро раніше домагався від різних совєтських консулятів отримати право повороту до СССР, але йому в цьому відмовляли.

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЛИВАНУ Амін Ґемаєль заявив кореспондентам, що він плянує поїздку до З'єднаних Стейтів Америки, де він виступить на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй і зустрінеться з президентом Роналдом Реґеном і його найближчими співробітниками. По дорозі до Ню Йорку А. Ґемаєль зупиниться на коротко у Парижі і там стрінеться з президентом Франції Франсуа Міттераном, а у поворотній дорозі має в пляні відвідати Рим і зустрінуться на спеціяльні авдиєнції з Папою Іваном Павлом II.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО РОЙТЕРС інформує, користуючись совєтськими джерелами, що Совєтський Союз мабуть буде міняти свою політику у відношенні до Ірану. Леонід І. Брежнєв, генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР, поїхав зі своїми найближчими дорадниками до Баку над Каспійським морем, де, як кажуть поінформовані дипломати в Москві, він має виголосити довшу промову про совєтсько-іранські відносини. Пресове аґентство ТАСС поінформувало, що головною ціллю поїздки Л. Брежнєва до Азербайджану є передача цій республіці ордену Леніна за її господарські заслуги. Раніше Москва вже кілька разів пробувала нав'язати ближчі зв'язки з Теґраном, але аятолла Хомейні, теперішній диктатор тієї країни, відкидає всяку співпрацю з Москвою і Вашінґтоном. Брежнєв теж закликав до нормалізації відносин з Китайською Народною Республікою.

ЯСІР АРАФАТ, лідер Палестинської Визвольної Організації, займаючи становище до масових вбивств цивільних палестинців у двох переселенчих таборах у Бейруті, саркастично заявив, що Менахем Беґін, прем'єр-міністер ізраїльського уряду, і його міністер оборони Аріель Шарон, „напевно не жиди", бо вони допускаються таких злочинів, які заборонені жидівською релігією і противорічать юдейській етиці й традиціям. При тому він назвав „підлими ізраїльтянами" тих, які поставили собі за завдання знищити палестинців. Натомість Я. Арафат хвалив „жидівських пацифістів і демократів" і підкреслив, що палестинці „ніколи не забудуть їм того, що вони у критичній хвилині стали в їхній обороні і мали відвагу протиставитись політиці Беґіна і Шарона".

КАНЦЛЕР ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКОГО УРЯДУ Гельмут Шмідт і взагалі керівники Соціял-демократичної партії, яка останньо „посварилася" з коаліційною Вільно-демократичною партією і тим самим створила політичну урядову кризу в Бонні, надіються, що результати виборів в провінції Гессе, де вони здобули 42,8 відсотка всіх голосів, а вільні демократи тільки 3,1 відсотка і тим самим були позбавлені репрезентації у провінційному уряді — буде порятунком для уряду Шмідта. Так однак не думає опозиційна Християнсько-демократична партія і її посестра баварська Християнська юнія та вільні демократи, які домагатимуться уступлення Шмідта. Очевидно, позиція канцлера тепер змінне, бо за висловом довір'я урядові голосуватимуть делегати з Гессе.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Америка — порядкуючий чинник

Коли Вудро Вілсон приступив до Першої світової війни — хоч у своїй передвиборчій кампанії запевняв, що Америка „невтральна" — ЗСА закінчили період своєї політики, обмеженої до американського континенту, і перебрали ролю порядкуючого міжнародного чинника. Але сам Вілсон не склав іспиту, як лідер, що заводить лад у світі. Він поїхав на Версальську конференцію, але її центральною фігурою не був він, Вілсон, а Клемансо, який став справжнім автором такого суворого мирового договору, продиктованого Німеччині, що спровокував реакцію у постаті німецького націонал-соціялізму Гітлера. 14 точок Вілсона, які мали стати підставою нового ладу в Европі, признали право самовизначення тільки чехам і полякам. Сан-Жерменський договір з Австрією, який у своїй 92-ій статті залишив „невирішеним" державний статус усіх тих австро-угорських земель, що їх долі той договір не торкнувся, довів остаточно, 15-го березня 1923 року, до признання української Східньої Галичини Польщі, всупереч волі українського народу.

Не вив'язались з ролі лідерів світового ладу й два інші демократичні президенти. Гаррі Труман мав шанс виграти війну у Кореї і навіть причинитися до залямання комуністичного режиму у Китаї, якщо дозволив би генералові МекАртурові перейти ріку Ялу й знищити китайський промисловий центр у Манджурії, і якщо, ображений одвертою критикою збоку МекАртура, не відкликав би його з командуючого посту. Линдон Джансон мав добрий шанс зліквідувати комуністичний режим у Північному В'єтнамі й завести демократичний лад у всіх трьох країнах колишнього французького Індо-Китаю (В'єтнам, Ляос і Камбоджа), як би не слухав був своїх ліво-ліберальних дорадників, головно Аверелла Гаррімана, і замість своїх заяв про „війну обмеженими засобами з обмеженими цілями" зайняв був Ганой і замінив тамошній комуністичний режим демократичним.

Своєю помилковою політикою Вілсон посередньо став винуватцем відродження німецького мілітаризму і вибуху Другої світової війни. Республіканські президенти Д. Д. Айзенгавер і Ричард Ніксон закінчили війни в Кореї і В'єтнамі, дарма, що ті погані війни залишили плями в історії Америки. Але Д. Д. Айзенгавер не допустив до анархізації відносин на Близькому Сході із нагодою для СССР використати тамошній хаос для своїх цілей, тільки вислав американське військо до Ливану, яке врятувало тамошній прозахідній режим.

Роналд Реґен наслідує Айзенгавера. Він признав, що помилкою було відкликати війська Америки, Франції й Італії з Ливану негайно після закінчення евакуації масиву членів Палестинської Визвольної Організації, залишивши в Ливані ізраїльське й сирійське війська та можливості дальшого хаосу. Масакра, переведена у двох таборах палестинських втікачів у західній ділянці Бейруту винуватцями, які не признаються до того злочину, спонукала Реґена признатися до помилки надто швидкого відкликання тридержавного війська з Ливану, негайно порозумітися з Римом і Парижем і вислати до Ливану нову військову експедицію. Найважливішою точкою радіо-телевізійної промови Реґена в минулий понеділок було ствердження, що поки на ливанській території знаходяться будь-які чужинецькі війська — Ливан не може завести належний лад у власній країні. Це у практиці означає, що ЗСА доведуть до відкликання з Ливану однаково ізраїльської, як і сирійської армії.

Чуємо, що й після того тридержавні війська залишаться в Ливані до часу, поки ливанський уряд не приверне ладу і спокою у своїй, ні від кого незалежній країні, одній з тих арабських держав, які зорієнтовані на Захід. Тамошня громадянська війна на релігійному тлі, на тлі ненависти між ливанськими мусулманами й християнами, це анахронічна диковинна трагедія тамошнього народу, подібна до трагедії Ірляндії, де все ще збереглася середньовічна релігійна ворожнеча. У добі екуменізму, проголошеного Другим Ватиканським собором, такі релігійні криваві розрахунки, це насправді анахронізм, що його годі зрозуміти особливо в Америці з її десятками віровизнань, які взаємно толерантні, вміщаючись у спільному фронті державницького патріотизму.

Активна посередницька роля Америки у заведенні миру і ладу на Близькому Сході з виелімінуванням Совєтського Союзу з такої акції — це ще один доказ історичної ролі Америки, чинника куди важливішого, як 157 членів ОН, — бо Америка має екзекутивний апарат, що його не мають ОН.

ІРАНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ФАНАТИК І ДИКТАТОР аятолла Хомейні дораджує, на початку шкільного року дітворі і студентам, щоб вони слідкували за родичами, своїми шкільними товаришами і вчителями і доносили все почуте до „революційної влади". Хомейні підкеслив, що Іран ніколи не буде толерувати впливів із Заходу і Сходу і „осуватиме з дороги" всіх тих, які супротивлятимуться цій тактиці „революційного уряду". Деякі політичні спостерігачі звертають увагу, що якраз тактика „шпигунства", доносів на своїх батьків, товаришів і вчителів, походить зі Сходу, бо її довгий час практикував режим Сталіна у Совєтському Союзі.

Анатоль Камінський

РЕЖИМ СТРАХАЄТЬСЯ ВІДЧУЖЕННЯ МОЛОДІ

I

Режим Совєтського Союзу має щораз більше клопотів і труднощів із молоддю. Офіційна ідеологія „марксизму-ленінізму", наповнена брутальним російським шовінізмом, уже давно перестала захоплювати, дерзати і мобілізувати молодих людей, зокрема неросійської національности. Вихолощена із всякого ідейного змісту, скомпромітована і заперечена життям, спростачена і примітивна своїм закоржавілим доктринерством і пустопорожньою фразеологією, вона не лише не в стані полонити уми і серця молодих людей, але вона їх попросту від себе відкидає. Наступило далекойдуче, повсюдне ідейне відчуження молоді від режимової ідеології, чи як говориться за офіційною термінологією, її альєнація. Опора режиму в молодих людях стає щораз то вужчою і тоншою, а кожноденна офіційна політична і соціяльна практика й конкретика лише приспішують і підсилюють цей процес відчуження. У висліді на сьогодні людська база режиму обмежується щораз то виразніше до безідейного елементу шкурників і кар'єровичів та безпринципових владоголодних просуванців у номенклятурну бюрократію.

Цього стану не може вже навіть промовчувати сама совєтська преса, яка, „сигналізуючи" на доручення згори, про такі, чи інші випадки „труднощів із молоддю", дає лише вираз глибшому занепокоєнню і тривозі партійних верхів, що їм так тяжко приходиться давати раду із цим питанням. Що зокрема зганяє сон із очей правлячої номенклятури, це страх перед тим, що в обличчі духової імпотенції режимової ідеології, молодь шукає свого життєствердження і себевислову поза совєтською офіційщиною і казенщиною та находить його, звичайно, в „буржуазній", „націоналістичній", „релігійній" і всякій іншій „ворожій" ідеології, чи філософії буття. А поскільки згідно з „генеральною лінією" всю вину за це треба перекидати, перш усього, на закордон, то совєтська горлодерна машина не перестає бити у дзвін про небезпеку „ідеологічних диверсій із Заходу", „антинародних акцій центрів українських буржуазних націоналістів" ітп.

Так, наприклад, Н. Тернова писала у „Радянській освіті" з 17-го серпня ц. р., у статті п. н. „Ростити ідейного борця", що „у сучасних умовах, коли ідеологічна боротьба охопила мало не всі сфери нашого життя, посилюється вплив буржуазної пропаганди на один з найголовніших її об'єктів — молодь..." Наголошуючи дійову, широку оперативність „буржуазної пропаганди", головно „підривних радіопередач", вона перестерігає перед легковаженням їхнього впливу на шкільну молодь. Вона пише, що навіть учні, які „непогано орієнтуються в програмному матеріялі, вміють обгрунтовувати свої судження, аналізувати події і явища, навіть давати їм класову оцінку", „однак у ситуаціях, що виходять за рамки навчального матеріялу й вимагають застосування наявних знань для пояснення нових, незнайомих подій і явищ, вони іноді губляться, проявляють неспокійність суджень і оцінок". „Буває, навіть десятикласники не можуть переконливо спростувати наклепницькі домисли наших ідейних ворогів. А коли переконання нестійкі, — продовжує Тернова, — їх уже неважко спрямувати в те, чи інше русло".

Звідси у неї „ясний висновок", що увага педагогів мусить зокрема концентруватися на прищепленню учням „міцних умінь і навичок аналізи політико-ідеологічних процесів, вироблення у кожного ідейної установки на непримиренність до буржуазної пропаганди..." „Першочергова роля тут, безперечно, відводиться циклу гуманітарних предметів — адже саме на уроках історії і суспільнознавства, географії і літератури, основ Радянської держави і права можна і потрібно всебічно...ілюструвати здійснення на практиці ленінської національної політики, розвінчуючи тим самим численні буржуазні фальсифікації".

Тернова підкреслює, що потрібно теж „давати відсіч різним буржуазним концепціям стосовно літератури та мистецтва" і навіть музики, а не тільки суспільнознавства і історії. А взагалі не можна втікати від складних питань, що їх ставить шкільна молодь. При цій нагоді вона гостро осуджує тих педагогів і виховників, які не допомагають учням розібратися у цих проблемах, „більше того, іноді вожаті і вчителі просто не ризикують вступати з вихованцями в діалог, відгороджуються від обговорення гострих питань". А на її думку, „неувага до висвітлення актуальних проблем, що цікавлять юнь, запитання, залишені без відповіді, вигідні лише нашому класовому ворогові". Тернова, очевидно, не хоче визнати того, що якщо учитель, чи вожатий не хоче товкти давно вже спріснілої режимової каламуті у діравій пропагандивній ступі, то їм й немає чого сказати учням. А тому, власне, краще „не вступати в діалог"...

Ще образніше і повніше з'ясовує цю проблему Віктор Грабовський у „Літературній Україні" з 9-го вересня ц. р., у статті „Іменем правди", в якій він ставить це питання у комплексному, загальному, а не лише шкільно-молодіжному аспекті.

(Продовження буде)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

РОЗПУСК МОСКОВСЬКОЇ ГРУПИ

Пресу вільного світу обійшло повідомлення про розпуск Московської Гельсінкської групи. Це повідомлення зроблено на підставі „Документу 195" за підписом трьох нерепресованих членів Московської групи — Є. Боннер, Н. Меймана, І. С. Калістратової.

Як відомо, Московська група мала у своєму складі 19 членів, 16 з яких або репресовані або змушені до еміґрації. Відомо й те, що бувши репресовані, члени МГг не припиняли своєї діяльности і в ув'язненні. З-поза ґрат і дротів новітніх Бухенвальдів приходили заяви та звернення, підписані членами Московської групи, часом спільно з членами української, литовської та інших груп. Протестні акції ув'язнених членів згаданих груп не припинялися і в таборах і тюрмах. Ці факти свідчать, що ув'язнені члени Гельсінкської групи не збиралися капітулювати перед репресіями КҐБ. Знаючи персонально ряд членів цих груп — Ю. Орлова, А. Щаранського, М. Ланду, Т. Осіпову — ми не можемо собі уявити, щоб вони згодилися на такий крок, який в умовах ув'язнення сприйнявся б, як каяття. Тому ми вважаємо, що право вирішувати долю Московської групи належить не тільки її нерепресованим членам, а не в меншій мірі членам репресованим. І розпуск Московської групи, декларований трьома її членами, на нашу думку, стосується лише цих членів, а для розпуску цілої групи потрібна санкція принаймні механічної більшости усіх її 19 членів. Саме тому нема підстав говорити про самоліквідацію Московської групи.

Позатим, ми мусимо підкреслити, що жадна з національних Гельсінкських груп не була сателітною до Московської групи, і тому згадка про „сателітні" групи у тексті повідомлення не може не викликати здивування у тих, хто добре обізнаний з відносинами між Гельсінкськими групами в СССР.

Цей лист є висловленням нашої позиції до „Документу 195".

Ніна Строката, член-засновник Української Гельсінкської Групи

Святослав Караванський, член Української Гельсінкської Групи

Ланкастер, Па.

ПРО ЯНІВСЬКИЙ ЦВИНТАР

В дуже цікавому репортажі „Україна — сьогодні" у „Свободі" в другій половині серпня ц. р. шановна авторка Олена Мовчан зробила дрібну помилку. А саме, описуючи відвідини Янівського цвинтаря у Львові, подала у „Свободі" ч. 167 з 20-го серпня ц. р., що бульдозерами порито і знищено ввесь цвинтар, а в тому і ділянку, де були поховані полеглі в боях у Львові українські січові стрільці.

Переворот у Львові вночі з 31-го жовтня на 1-го листопада 1918 року зробили присутні тоді у Львові бувші українські старшини і стрільці австрійської армії під проводом сотника УСС Дмитра Вітовського (який приїхав до Львова з Чернівець два або три дні перед переворотом) і вони були першими оборонцями Львова. До них прилучилися УСС-и, які приїхали до Львова з Чернівець щойно 3-го листопада 1918 року. Вони не могли приїхати скорше до Львова, бо польські залізничники не хотіли доставити поїздів з УСС-ми до Львова. Дальшими нашими оборонцями Львова були мобілізовані нашим Урядом новобранці, а вкінці бувші вояки австрійської армії української національности, які вертаючись домів з фронту, поповнювали ряди нашої Армії. Отже всі наші оборонці Львова, які тоді полягли в обороні нашої столиці, були похоронені на Янівському цвинтарі у Львові, а між тими оборонцями були також і українські січові стрільці.

Підписаний знає докладно про тодішні події у Львові, бо, як бувший вояк австрійської армії, також брав участь у львівських боях від 1-го листопада 1918 року.

Іван Тершаковець

Нюарк, Н. Дж.

НАГОРОДА КОНКУРСУ

У „Свободі" з 9-го вересня надрукована новинка п. з. „Д-р П. Маґочий отримав нагороду Гарвардського університету".

Проф. Маґочий отримав нагороду не від Гарвардського університету, а від Бібліографічного конкурсу, уфундованого родиною Ценків при УНІГУ і отримав її спільно із професором Яром Славутичем. (П. Маґочий за працю: „Galicia: A Bibliographical Guide" — 700 дол. і Я. Славутич за працю: „Анотована Бібліографія Української Літератури: Канадські Книжкові Видання, 1908-1980 — 300 дол.

Марта Тарнавська

голова Комісії Бібліографічного конкурсу УНІГУ

Степан Женецький

ЩО ДУМАЮТЬ ЧЕХИ ПРО ПОДІЇ У ПОЛЬЩІ?

Як розповідають чеські вихідці, які нещодавно відвідували Чехо-Словаччину, то чехи в краю не дуже приязно ставляться до сучасних подій у Польщі.

„В 1938 році поляки використали трагічні події в Чехо-Словаччині. Вони пішли разом з Гітлером і загарбали нам околицю Тешина. (Поляки називали цей терен „Заользє" — С. Ж.). Ми цього їм ніколи не забудемо". Це один із частих жалів, що його можна почути сьогодні в Чехо-Словаччині.

Чех Георґ Ґібіян, що прибув до ЗСА малим хлопцем, а тепер викладає російську літературу в Корнелл університеті, недавно побував у Чехо-Словаччині і написав про це дуже цікаві спостереження.

Я говорив, — пише він, — із багатьма моїми приятелями, як рівнож з новими знайомими, і опінія, яку я чув про світові події, цілком різниться від оцінки, що її мають політичні знавці у ЗСА, і в інших країнах Заходу.

Рух „Солідарности" в Польщі і військовий стан, проголошений там минулого листопада, є темою, яку часто обговорюють в Чехо-Словаччині. В поставі, яку займають чехи до тих подій, відчувається давня, неприхильна настанова чехів до поляків. Вплив протипольського упередження чехів до поляків — значно сильніший, аніж сучасні політичні події, чи ідеології.

Люди в Чехо-Словаччині, в основному, критично ставляться до комуністичного режиму у власній країні, а ще більше ворожо до цього режиму відносяться в центрі Совєтського Союзу. Але рівночасно відчувається, що крім небагатьох ідеалістів і принципіялістів, неприхильне ставлення до Польщі перевищує протикомуністичні і протиросійські почуття партнерства і симпатії до поляків.

Виявляється, що сила національних пересудів, історичної традиції і національної постави, грає більшу ролю у відносинах між поодинокими народами в Европі, ніж західня преса, люди, а, мабуть, і політики, собі це уявляють.

Коли згадати чехові, про Польщу, зараз почуєте відповідь: „Чехи ніколи не любили поляків", або „Треба вам знати, що поляки є цілком відмінні від нас; вони мають цілком відмінну історію, звичаї та культуру". Після цього почуєте таку характеристику поляків: „Поляки дуже горді і зарозумілі. Вони великі хвальки. Вони люблять про себе думати, як про аристократів; вони не мають нашого почуття рівности і демократії. У нас, чехів, є дуже важко розбудити теплі почуття до поляків. Вони погорджують нами і дивляться на нас згори." Після такого вступу слідуватиме ціла серія поголосок: нарікання, як то чехи змушені допомагати Польщі економічно, через що вони мусять терпіти.

„Я знаю одного водія вантажного автомобіля, — почуєте типічне нарікання, — який говорив мені, що кожної ночі сотки вантажних автомобілів їдуть з Чехо-Словаччини до Польщі, наповнені харчами та іншим добром. Якщо б інші країни не допомагали полякам, то їхня економія завалилася б".

Одна історійка, що кружляє у Чехо-Словаччині, говорить, що поблизу чехословацько-польського кордону є харчовий завод, де приготовляють заморожених курей. У цій заморожувальній фабриці працювало двісті чеських жінок. По якомусь часі вони стали завивати курчата в пластикові мішечки із написами в російській мові, щоб поляки думали, що ці кури присилає їм Совєтський Союз. Чеські працівники стали спершу нарікати на це, а пізніше відмовилися пакувати. Вкінці застрайкували. Всіх їх звільнили з праці, а на їх місце поставили 75 в'єтнамців, яким байдуже, чи на мішечках є написи російські, чи ні, або куди відсилають заморожених курей.

Чеський автор пише, що майже кожний стрічний чех, з яким він говорив, розказував йому якусь іншу історію про економічну допомогу Польщі. Всі вони на це дуже нарікають. Навіть серед тих, які виявляли симпатії до польського демократичного руху, відчувалося, що вони радше люблять говорити про давні жалі до поляків, про їхнє лінивство та склонність до перехвалок.

Комуністичні режими є свідомі тих антипатій чехів до поляків і використовують їх всюди, де це тільки їм удається. Чехословацькі часописи, радіо, телебачення, переповнені всякими хитрими вістками, що, наприклад, поляки тому страйкують, бо не хотять працювати; що вони є вимогливі і нереалістичні, і через них інші народи мусять їм допомагати (на свою власну шкоду). Більшість чехів у це не вірять, чим їх кормить режимова пропаґанда, але якщо ця пропаґанда співзвучна із їхніми національними упередженнями, вона має на них вплив. Цій хитрій режимовій пропаґанді

(Продовження на ст. 3)

ЛЕГКОАТЛЕТИЧНИЙ ЧЕМПІОНАТ ЕВРОПИ БЕЗ УКРАЇНИ

II

Цим разом ми рішили працювати леґально, дотримуючись грецьких демократичних засад. Роздавати чи розставляти газету в пресовому центрі нам було б дуже незручно. Коли ми побачили, що в головному пресцентрі на стадіоні є кіоск із міжнародною пресою, ми звернулися до жінки-продавця в цьому кіоску, щоб вона перепродувала і нашу газету. Після короткої консультації вона погодилася.

У середу, 8-го вересня, ми передали їй сто чисел „Смолоскипа", які до вечора всі були розпродані. На наступний день, ми принесли ще 25 чисел. Приблизно десять хвилин опісля ми приходимо до кіоску, а там немає ані одного числа часопису.

— Що сталося з газетою? — Питаємося симпатичної продавчиці.

— Якийсь чоловік прийшов і купив всі 25 примірників. Це добрий бизнес, — говорить вона — якщо маєте, принесіть більше вашої газети.

Коли ми побачили, що справу участи України дехто з чужинецьких журналістів дальше вважає „політикою", то в іншої частини — це „містерійне" питання таки викликає зацікавлення. Бачачи це зацікавлення, ми на місці підготовили в англійській мові летючку „Покінчити зі совєтським колоніялізмом у спорті", яку допомогли нам видрукувати у пресовому центрі „нелеґально" наші молоді грецькі співробітники і навіть допомогали розповсюднювати.

Але й тут не вийшло без комплікацій. В інформаційному відділі знайшлася молода грекиня, яка два роки студіювала на московському університеті ім. Ломоносова. Коли нам було потрібно якоїсь інформації, вона радо нам допомогала. В часі нашої першої розмови і знайомства, вона прямо сказала:

— А я знаю, що ви українець.

— А звідки ви це знаєте?— питаю її.

— Від моїх приятелів.

— Котрих приятелів, якщо можна вас запитати?

— У мене багато приятелів, — сказала вона, — а ви тут щось таке робите, що не „положено" робити.

— Ви помиляєтесь, ми ніколи не робимо такого, що не „положено". Україні „положено" тут бути, а її немає. Виглядає, що навпаки ваші „приятелі" роблять щось таке, що не „положено" робити.

— А ми будемо вашу заяву „убірать" — сказала вона.

— А ми будемо ще більше її ставити...

І точно так було: на наших очах ця „симпатична" грекиня — з російською освітою — ходила і забирала нашу летючку (хоч газету з кіоску „убрать" вона не могла) зі столів, а ми разом з іншими греками додруковували і знову ставили на столах в обидвох пресових центрах.

Провал совєтської спортивної „дипломатії"

Чемпіонат Европи попередив конґрес Міжнародної федерації аматорської атлетики в Атенах, в якому дуже активну ролю відігравали два представники СССР з українськими прізвищами — В. Подіченко і М. Єфіменко

Совєтська спортивна „дипломатія" довела на цьому конґресі до того, що проти всіх совєтських пропозицій голосували не лише країни Заходу, але також східньоевропейські їхні сателіти. Наприклад, за пропозицією в справі „нарад" спільно з СССР голосували лише Польща і Румунія (Мадярщина, Східня Німеччина, Болгарія, Чехо-Словаччина — голосували проти). У справі розподілу фінансів — з СССР голосувала лише Румунія. Пропозицію Єфименка у справі аматорства і заробітку спортсменів не підтримала ані одна делеґація і вона була знята з порядку денного.

Під час спортивних змагань совєтські керівники щокілька годин (!) міняли склад своїх спортсменів. Ще у неділю, 5-го вересня (день перед початком змагань) поміж годиною 7-ою і 12-ою вночі було двічі зроблено зміни у складі спортсменів СССР. У понеділок, 6 вересня, коли відбувалася процедура відкриття, молоді грецькі хлопці і дівчата чотири рази протягом трьох годин розносили журналістам зелені аркуші паперу з великим написом „коректива" про совєтських спортсменів. Коли це дальше продовжувалося, обурені організатори, видрукували четвертий з черги список спортсменів із СССР, як „остаточний", допустивши у ньому через поспіх цілий ряд суттєвих помилок.

До кінця змагань так і не вияснилося, що сталося з 21-им спортсменом із СССР, прізвища яких були на різних списках, але участи у змаганнях вони не брали. Містерійно „зникли" зі змагань жидівські спортсмени Фішман з Мінська і Прус з Києва, кількох із України і Прибалтики.

Ізоляція спортсменів, журналістів та інших членів делеґації СССР так впадала у вічі, що дехто з журналістів знаючи, що я українець, запитував мене:

— Невже це так тисне ваш „українець" Федорчук?

Поразка СССР в Атенах?

За цілу історію, відколи СССР почав ще в 1952 році брати участь у міжнародних спортивних змаганнях, так катастрофічно він ніколи ще не програв, як в Атенах у 1982 році.

Великий двістімільйоновий СССР, де спорт став упривілейованою професією, цей же СССР на Европейському Чемпіонаті з легкої атлетики посів лише третє місце, здобувши всього шість золотих медалів (а всіх разом — 25), тоді, як Східня Німеччина здобула аж 13-золотих (всіх разом — 28), а Західня Німеччина вісім-золотих (усіх разом — 13).

У розгарі змагань, коли на олімпійському стадіоні темпераментні греки вимагали від спортсменів нових рекордів, у спокійній кафетерії пресового центру відбувалися палкі розмови. Не один ставив питання „Що сталося з совєтами?", „Чому вони так шкандально програють, а сусідні німці виграють", „Невже це не та сама школа тренування у тоталітарних країнах?"

Переобтяжені працею на місці ми пересчили в перших двох днях змагань, що десь недалеко від нас існує простірна елеґантна заля, у якій журналісти переводять інтерв'ю зі спортсменами, після вручення їм нагород. У середу, 8-го вересня, ми цілком принагідно відкрили цей

(Продовження на ст. 3)

Легкоатлетичний...

(Закінчення зі стор. 2)

цікавий феномен з професором історії економії Т. Рафтом, з відомої в Норвегії високої школи в Берген, який як дослідник дійсности в СССР,також мав пресову акредитацію.

Одного разу він підходить до мене і питає:

— Що сталося з совєтами? Сьогодні третій день змагань, а вони програють, як ніколи і рівночасно східні німці ведуть перед майже в усьому.

— Треба б подивитися, що це за спортсмени з СССР. Більшість з них — це цілком молоді люди, двадцятирічні. Вартувало б зробити з ними інтерв'ю.

Ми домовилися, що посвятимо на інтерв'ю один цілий день у четвер, 9-го вересня. Справою інтерв'ю зацікавили ще кількох журналістів, але й домовилися, щоб не ставити „провокативних" питань спортсменам зі східнього блоку.

Мені довелося бути на таких чотирьох пресових конференціях, у яких брали участь спортсмени зі Східньої Европи і СССР. Хто був на тих пресових конференціях, то зразу міг побачити якусь закутість, пригніченість, нервозність, страх у них. Виглядало, що вони були б раді не сидіти за тим президіяльним столом і не бачити тих надокучливих журналістів.

В одному моменті для мене трапилася прекрасна нагода. Інтерв'ю давали три спортсмени зі Східнього бльоку — У. Баєр, Східня Німеччина; Я. Боярс, СССР; і Р. Мачура, Чехо-Словаччина.

Першому ставлять питання чехові. Він говорить живо, бадьоро, прямо дивиться у вічі тому, кому дає відповідь. І рівночасно ви бачите перед собою Баєра і Боярса — вони опускають очі вниз, на нікого не дивляться, почуваються дуже незручно.

— Пане Боярс, — питаю я, — чи можете нам сказати, якої ви національности?

І треба було почути, як зашуміла заля. Хтось не витримав і вигукнув у мою сторону „Що ви не бачили списків — він рашен". Мій сусід не витримує і прямо вигукує „як можна ставити таке дурне питання". Рівночасно видно, як керівники пресової конференції щось між собою перешіптуються. Маючи в руках голосник і побачивши це „спортивно-політично-географічне" замішання, я ще раз ставлю питання:

— Панове, я вам не ставлю питання. Я не очікую від вас жадної відповіді. Я питаю Боярса з СССР, якої він національности.

Сильної фізичної будови Боярс заворушився на своєму кріслі. Ледве чутно, півголосом, він промовив до мікрофону:

— Я з Латвії...я латиш...

Грецький перекладач, який, мабуть, також закінчив московський університет ім. Ломоносова, зачав перекладати, що Боярс литовець. І знову замішання.

Опісля я пропхався до Боярса, погратулював йому за срібну медалю від українців з Америки, але не вспів ще сказати і кількох слів, як двоє „журналістів" з Латвії прямо випхали його з залі.

* * *

Того самого вечора ми знову сиділи у кафетерії, усього п'ять осіб, із різних країн і обмінювалися думками і поглядами відносно прогр спортсменів із СССР і перемог східніх німців.

Довго дискутували над справами дисципліни, тренування, таланту, мотивації у спортсмена.

У нас переважала думка, що нова ґенерація спортсменів у СССР втратила мотивацію, бажання здобути золоту медалю за всяку ціну, тоді, як східніх німців, можна втримати залізною дисципліною. Ця залізна дисципліна і безконечні тренування дають бажані для комуністичної системи результати.

Чи так воно справді покаже світовий чемпіонат з легкої атлетики у наступному році у Фінляндії і чергова Олімпіяда у ЗСА.

ГОЛОВНА УПРАВА
ТОВАРИСТВА кол. ВОЯКІВ УПА
ім. ген.-хор. Романа Шухевича —
Т. Чупринки в ЗСА

повідомляє, що

В СОРОКОВУ РІЧНИЦЮ ПОВСТАННЯ УПА

в суботу, 16-го жовтня 1982 року
в Домі ОУВФ при 136 Друга Авеню, Ню Йорк, Н. Й.

відбудеться

ХУІІІ-ий З'ЇЗД ТОВАРИСТВА КОЛ. ВОЯКІВ УПА

Реєстрація делеґатів від год. 9-ої ранку.
Початок нарад З'їзду о год. 10-ій ранку.

•

БЕНКЕТ

в Українському Народному Домі
при 142 Друга Авеню в Ню Йорку, Н. Й.,
о год. 7:30 веч.

З ПРОМОВОЮ ТА МИСТЕЦЬКОЮ ЧАСТИНОЮ.

До участи в бенкеті запрошуємо Представників Організацій і Товариств та Українське Громадянство.

ОСЕРЕДОК СУМ-А в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

ВИХОВНА ПРАЦЯ З ЮНАЦТВОМ СУМ-А

починається 2-го жовтня 1982 року
Апель — год. 1-ша по пол.

Можна ще вписувати дітей до юнацтва СУМ-А після апелю.

Приклад гідний наслідування

Мишиґанський Комітет Надбужанців у Воренні, біля Дітройту, перший з усіх наших клітин вплатив зі своєї каси 1,000 долярів на фонд видання Збірника Надбужанців. Гроші ці здобуто шляхом відповідних імпрез зокрема з льотерії, переведеної цим Комітетом.

У 1981-82 році осередок провадив доволі жваву працю. Зорганізовано цілий ряд імпрез, які увінчалися моральним та матеріяльним успіхами. 28-го червня 1981 року на Оселі „Київ" у Дітройті відбуто перший земляцький пікнік та сходини зі справозданням з першого З'їзду надбужанців, який відбувся під кінець травня 1981 року. Загальні збори Мишиґанського Осередку відбулися 11-го жовтня 1981 року. На голову вибрано Ірину Іваницьку, а на секретаря—Володимира Стояловського. Крім цього, до Управи комітету ввійшло 12 осіб.

У жовтні минулого року завітав до Воренну заступник голови ЦК ОН інж. Семен Романів з Вінніпеґу і на сходинах осередку мав дуже цікаву доповідь.

Великою атракцією було влаштування ялинки 17-го січня ц.р., що була дуже дбайливо підготована. В програму вечора ввійшли: виступ учнів-бандуристів Української вищої школи з Дітройту, різдвяні деклямації, також деклямації про Сокаль. Крім цього, була виставка української ноші, на якій присутні мали нагоду побачити чудовий стрій зі села Себечева сокальського повіту, власність панства Романів з Вінніпеґу. Після програми була Свята Вечеря. Не зважаючи на жахливу погоду, земляки дописали, прибувши зі своїми родинами і внуками.

Комітет влаштував передвеликодню святкову імпрезу—„Пампушкова зустріч", яка відбулася 21-го березня ц.р., і під час якої Комітет Осередку перевів льокальну льотерію, чистий дохід з якої призначено на сплату задеклярованої суми 1,000 долярів на видавничий фонд Збірника Надбужанців.

Більшість членів мишиґанського Осередку Надбужанців—це пенсіонери, здисципліновані, жертвенні та патріотичні. Вони точно приходять на сходини Комітету, а якщо хтось не прийде, то виправдує себе. Мишиґанський Комітет видає два рази в році свій бюлетень, у якому інформує своїх земляків про працю цілого Об'єднання Надбужанців, а зокрема про працю та успіхи мишиґанського Осередку.

Мишиґанський Осередок—це одна велика родина, яка живе ідеєю свого Об'єднання. Під час своїх зустрічів земляки співають, колядують, обмінюються думками та споминами. На таких сходинах панує дружня родинна атмосфера, яка всіх присутніх переносить думками в далекі рідні сторони. На цих зустрічах вони складають датки на покриття коштів прийняття тощо. Всі кошти, зв'язані зі збіркою та висилкою фондів на Збірник Надбужанців, покриває каса Осередку. Гроші, що їх склали земляки, в цілості висилають до централі. Майже 97 відсотків надбужанців склали пожертви на Збірник без великої принуки. Управа мишиґанського Комітету втримує зв'язок зі своїм членством листовно та телефонічно.

На жовтень запляновано печення бараболі на оселі Понтяк, щоб постійно втримувати зв'язок поміж членами та дати можливість зустрітися землякам в приємній атмосфері. До мишиґенського Комітету належать земляки зі Сокальщини, Белзчини, Радехівщини та Холмщини.

Комітет Мишиґену може служити прикладом для інших осередків. Прикро, що деякі місцеві комітети сплять сном блаженних.

Управі мишиґенського Комітету та всьому членству належиться щире признання за зусильну творчу працю.

(мм)

Що думають...

(Продовження зі стор. 2)

підпадають навіть тверді протикомуністи і дисиденти в таких випадках, якщо вона заторкає національні упередження до поляків.

Ми, на Заході, — пише Ґібіян, — часто помиляємося, коли уявляємо собі, як би то вони думали, якщо б були на місці чехів, чи інших народів Центральної і Східньої Европи, і нам здається, що вони так само думають і відчувають, як ми тут. На Заході забувають про ті сильні міжнаціональні ворожнечі і зрізничкування, що назбиралися за минулі покоління, часто підсичувані найновішими подіями.

Якщо національні почування зійдуться — як у випадку Польщі і Чехо-Словаччини — із національно-економічними інтересами, тоді настає сильна психологічна реакція.

Припущення Заходу, що польський приклад може заразити інші комуністичні країни і спричинитися до творення робітничих рухів, подібних до польської „Солідарности", то це марна надія, — пише чеський автор. Ані чехи, ні росіяни, не є склонні дивитися на Польщу, як на приклад, який треба наслідувати. Якщо чехи, — пише Ґібіян, — і дивляться на якийсь приклад, то в першій мірі, на Заході, а щойно вкінці шукатимуть його в комуністичних країнах; а якщо б вони мали вибирати комуністичний взірець, то хіба вибрали б мадярську економію, але напевно не польську.

Закінчує чеський автор свої спостереження так:

„У ЗСА студенти носять відзначки „Солідарности"; в Чехо-Словаччині люди радше повторюють одні одним розповіді про вантажні автомобілі, що везуть ночами харчі та інші добра до Польщі".

Із цих інформацій Ґібіяна випливає, що тільки еміґрації поневолених народів солідаризуються з польським демократичним рухом, бо поневолені народи в краю, а головним чином ті, які сусідують з поляками, і від яких вони зазнали багато кривди в минулому, не дуже то їм співчувають.

З'їзд Братства кол. Вояків 1-ої УД УНА

З'їзд Братства колишніх Вояків 1-ої Української Дивізії УНА, члени якого зорганізовані майже у всіх континентах світу, відбувається щотри роки, звичайно в ЗСА або в Канаді, бо саме в цих країнах гуртується актив членів. На цих з'їздах, крім виборів Головної Управи та аналізи праці в минулому, намічається плян праці на майбутні три роки.

Цього року VII-ий з черги З'їзд вирішено було перевести в ЗСА на Культурно-Відпочинковій Оселі Українського Братського Союзу „Верховина" в Ґлен Спей, Н.Й. під час „Дня Праці", 4-го, 5-го, та 6-го вересня ц. р. Звичайно ця імпреза притягає, крім делеґатів, також і багато колишніх вояків 1-ої УД, які використовують цю нагоду, щоб зустрітися із товаришами по зброї. Цьогорічний З'їзд важливий ще й тому, що він відбувся в 40-ву річницю створення УПА та напередодні 40-річчя зформування 1-ої УД УНА, відзначення якої буде у 1983 році.

Нарадами З'їзду керувала президія у складі — Осип Голинський, голова, та В. Душинський, І.Шостак і Б. Ясінський — члени президії. На З'їзді були заступлені крайові управи Канади, ЗСА, Аргентини, а Німеччину заступав заступник голови Крайової Управи В. Душинський.

У звітньому періоді Головна Управа разом із іншими комбатантськими організаціями продовжувала видавати єдиний у світі комбатантський журнал українською мовою — „Вісті Комбатанта". Весь тягар видавання щораз більше переходить в руки Братства, бо членство інших комбатантських організацій через природні закони деактивізується. Збирання матеріялів до видання джерельнії історії дивізії проходить далі. Видано дві книжки — „Буремні дні" поезії Б.Бори (разом із ОБВУ в Англії) та „Без ілюзій" М.Малецького. Видавництво Головної Управи перевидало книжку Ю.Тис-Крохмалюка „Щоденник Селепка Лавочки" та приготовило до видання працю Р.Колісника „Військова Управа Галичина". Книжка В.Вериги „Шляхами Другої світової війни", яку він видав сам, цитатами із документів відкидає усі наклепи на 1-шу УД УНА та рівночасно на всіх українців.

По уділенні абсолюторії уступаючій управі вибрано на найближчі три роки Головну Управу в такому складі: д-р М.Малецький, голова; Р.Данилюк, 1-ий заступник голови; А.Коморовський, 2-ий заступник голови, крім цього, кожний голова крайових управ є дальшим заступником голів, Р.Бойцун та Р.Колісник — секретарі, І.Падик, фінансовий референт; Р. Кобрин, організаційний референт; М.Бігус, видавничий референт; В.Верига, референт архівів; В.Палієнко, референт суспільної опіки; Р.Гаєцький — референт преси; В.Будний, Р.Припхан, Р.Самотулка, Б.Артимишин, Л.Бабій — члени управи. Товариський суд очолив знову І.Скіра, а головою контрольної комісії вибрано д-ра Р.Дражньовського.

Зараз по нарадах при спільній вечері, господарем якої був Осип Голинський, започатковано товарисько-розвагову частину З'їзду. Цього самого вечора при звуках оркестри Няка Гірняка гості та делеґати забавлялися ще довго поза „пів до другої години".

У неділю, 5-го вересня, відбувся концерт, програма якого зручно поєднувала „дивізійну" тематику поезій Б.Бори, дивізийних пісень та дотепів із піснями та гуморесками сучасної України. Евелина Белюць, як член найновішої еміґрації, зворушливо висловила свої почування, пояснюючи, що вона вперше запізналася з подіями, записаними в історії, — творення останніх військових формацій у невикривленому світлі. Виконанням дивізійної пісні „З високих синіх Апенін" Ю.Форися, муз. С.Гуменіловича, вона до сліз зворушила „бойових друзів".

Олексій Журба у своїх дотепах часто нагадував громаді невіджалуваного Миколу Понеділка.

Микола Фабрика, знаний зі своїх дуже успішних виступів на громадських імпрезах, чарував гостей співом уривків з опер та пісень легкого жанру, професійно акомпаньювала співакові його дружина Ірина Фабрика.

Всі члени вокального ансамблю виказали свою професійність та причинилися до успіху імпрези, якою закінчено товарисько-розвагову частину VII Делеґатського з'їзду.

У загальному З'їзд виявив організаційну споєність клітин та бажання гармонійно відзначити 40-річчя зформування 1-ої УД УНА на всіх теренах дії Братства 1-ої УД УНА.

(Р.Г.)

В пам'ять Дорогого Приятеля
і Товариша зі шкільної лавки

бл. п. інж. Ярослава Карпяка

пересилаю 100.00 долярів
на цілі Т-ва ОБ'ЄДНАННЯ НАДБУЖАНЦІВ.

Д-р Роман ГРАБ

У світлу пам'ять
мого МУЖА

бл. п.

ЮРІЯ ЛАВРІВСЬКОГО

який відійшов від нас 24-го червня 1982 року

цією дорогою складаю щиру

ПОДЯКУ

Рідні, Приятелям і Знайомим за письмові, усні і телефонічні вислови співчуття в моїх найтяжчих хвилинах.

Дякую о. д-рові митратові Павлові Івахову за відслуження Панахид і похоронних відправ.

Щиро дякую голові хору „Бурлаки" п. Тарасові Чмолі, що зайнявся організацією похоронів в цілости і на його руки складаю мою подяку цілому хорові за участь в Панахидах і похоронах і що своїм співом під проводом п. Михайла Проценка відпровадили свого довголітнього диригента в останню дорогу.

Дякую також хорові — а особливо п. Теодозієві Пришлякові за влаштовання поминок.

Моя сердечна подяка промовцям на цвинтарі: д-рові Т. Лозі, Ігореві Чмолі і Володимирові Шашаровському, а на поминках: Ярославові Пришлякові, Леонідові Царикові, Юлії Шашаровській і Тарасові Чмолі.

Дякую Всім, хто потрудився з близька і з далека прибути на похорони.

Дякую сердечно за квіти, Служби Божі, датки на Патріярший Фонд, ФКУ, Рідну Школу, Пласт, Музей в Niagara Falls і на видання другого тому книги мистців „Наш Театр" (ОМУС).

Дякую пані Олі Слотюк — власниці похоронного заведення в Баффало, за переведення похоронів.

Хай Господь винагородить Вас усіх, хто причинився в який небудь спосіб до звеличання пам'яті Юрка, та облегшення мого горя.

Дружина — ІРЕНА ЛАВРІВСЬКА

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ
РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА
І ДІДУСЯ

бл. п. д-ра

АЛЕКСАНДРА МАРІТЧАКА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в п'ятницю, 4-го жовтня 1982 року
в церкві Непорочного Зачаття в Гемтремк, Миш.

Рідних, Приятелів і Знайомих просимо згадати Покійного в цей день у своїх молитвах.

МАРІЯ — дружина
АЛЕКСАНДЕР — син з дружиною і дітьми

Ділимося сумною вісткою,
що 3-го вересня 1982 року в Бад Зальцуфлені, Німеччина,
відійшов у Вічність, на 75-му році життя,
наш Улюблений БАТЬКО, ДІД, БРАТ І ШВАҐЕР,
уродженець Зеленої Буковини

бл. п. інженер

ОЛЕКСАНДЕР БРИНДЗАН

ПОХОРОН відбувся 10-го вересня 1982 р. у Зальцуфлені, Німеччина.

Горем прибиті:

дочка — АНГЕЛИКА з мужем і дітьми
сестра — ІРИНА ШПИТКО з мужем МИКОЛОЮ
Ближча і дальша Родина в Україні, Австрії, Румунії і Австралії

З глибоким жалем повідомляємо
Рідню, Приятелів і Знайомих,
що з волі Всевишнього, в середу, 8-го вересня 1982 року,
по важкій недузі, відійшов у Вічність на 63-му році життя,
наш Любий, Незабутній
ДРУЖИНА І БАТЬКО

бл. п.

ОРЕСТ ШЕРЕМЕТА

народжений в Радехові, Україна.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 11-го вересня 1982 р. зі собору св. Володимира і Ольги, на цвинтар св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Горем прибиті:

дружина — ЛЮБА
син — АДРІЯН з дружиною ХРИСТИНОЮ
син — МАРКО
Ближча і дальша Родина в Америці і Україні

З глибоким жалем повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих,
що в середу, 8-го вересня 1982 року відійшла у Вічність,
на 57-му році життя, прийнявши Найсвятіші Тайни,
наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМУСЯ І СЕСТРА

бл. п.

СОНЯ СЕМАНЮК

ПОХОРОН відбувся в п'ятницю, 10-го вересня 1982 р. з церкви св. Йосафата на цвинтар Holy Sepulchre, Рочестер, Н. Й.

Горем прибиті:

муж — ВАСИЛЬ
дочка — ЯРА
син — ТАРАС з дружиною ДЕНІС
сестри:
ТОСЯ в Україні
ІРЕНА з родиною
вуянка — ПАРАСКА з родиною

Просимо про молитви за спокій душі Покійної.

У суботу, 25-го вересня 1982 р., після тяжкої недуги відійшов у Вічність

мистець

ТОМА ШЕПКО

Наступного дня в українському католицькому соборі у Мюнхені, а також у православній церкві у Людвіґфелді відслужено

ПАНАХИДУ.

ПАНАХИДА у похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку відбудеться у п'ятницю, 1-го жовтня 1982 р., о 7:30 год. веч.

ПОХОРОН 2-го жовтня 1982 р., о 11-ій год. ранку на українському кладовищі при церкві св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У невимовному горі:

дружина — ГАННА
діти — ГАЛИНА І МАКСИМ
мати — МАРІЯ
брат — ЛУЇС з родиною
теща — АЛЛА ЙОГАНСЕН
Родичі — у США, в Україні, Чехо-Словаччині та Казахстані

•

У пам'ять Покійного, Дружина просить — замість квітів — складати пожертви на Об'єднання Мистців Українців Америки або Український Музей в Ню Йорку через „Самопоміч" — Selfreliance, 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

РЕЧНИКИ АДМІНІСТРАЦІЇ президента Роналда Реґена заявили, що вони не бачать тепер жадних виглядів на зустріч Президента ЗСА із совєтським лідером Леонідом І. Брежнєвим, генеральним секретарем ЦК КПСС і головою Президії Верховної Ради СССР. Причиною занедбання тієї справи є незмінність ситуації у Польщі, де все ще існує воєнний стан і утиски населення, і совєтська присутність в Афганістані, де совєти збільшили на принаймні 10.000 свої військові залоги для боротьби а повстанцями визвольного руху Афганістану. Крім того совєтські і афганські спеціяльні частини винищують цивільне населення, яке, на їхню думку, симпатизує з повстанцями. На початку цього року Р. Реґен навіть запрошував Брежнєва на зустріч у Ню Йорку, але цей пропонував таку зустріч відбути в жовтні. У зв'язку з названими подіями зустріч стала неактуальною і, як кажуть політичні аналітики, може навіть непотрібною, бо вона й так закінчиться на обопільних обвинуваченнях і пропаґандивній кампанії.

РОБЕРТ БОТТІ, теперішній мейор міста Юніон Сити, Н.Дж., який перебрав цей пост минулого місяця після того, як його попередника Вілліяма В.Масто звільнили за фінансові зловживання і підкупство, є вже також оскаржений за ті самі речі. Йому закидають п'ятнадцять поштових шахрайств, два податкові і одну змову, щоби вимогти 50.000 долярів із школи в Норт Берґен. Цей 42-літній мейор був обраний на свій пост на пропозицію свого попередника. Якщо його тепер засудять за все, за що він оскаржений, він може дістати 90 років тюрми і кари у висоті 45.000 долярів.

З відкриття пансіону в Міссіссаґа

При вході до новозбудованого Пансіону ім. Івана Франка в Міссіссаґа, Онтаріо, Єпископ Ізидор Борецький вітає хлібом і сіллю генерального губернатора Канади, Е.Шраєра з дружиною, в день відкриття Пансіону 19-го серпня ц.р.

Українська цілоденна середня школа в Дітройті

Початкова назва цієї школи була Українська Вища Школа, а її засновником, перед майже 20 роками був динамічний, підприємчивий і ідейний патріот о. прелат д-р Степан Кнап, який тепер душпастирює у Міннеаполісі.

Початки існування цієї школи не були легкі, одначе о. д-р С.Кнап, маючи вроджений організаторський талант, зумів оформити учительський добрий склад, так що вже в короткому часі українська громада Дітройту прийшла з матеріяльною і моральною поміччю, а зорганізований Батьківський комітет по сьогоднішній день з великою посвятою і жертвенністтю допомагає Отцям Василіянам, які перебрали цю школу з приходом до Дітройту і можуть похвалитися великими науковими досягненнями, маючи фаховий підбір учителів і Сестер під проводом любленого і шанованого в громаді директора школи Петра Стасева.

Його дружина діяльна в громаді, співає в церковному хорі, їх замужня дочка провадить хор при цій школі, два сини грають в оркестрі „Каменярі", а батько з лагідною усмішкою і сильною педагогічною рукою, при великій помочі ОО Василіян, провадить школу від успіху до успіху при фаховій співпраці всього учительського збору. Учні після закінчення цієї школи дістають стипендії в американських університетах, бо їхні наукові оцінки і вступні іспити звернули увагу американських університетів, які відзначили нашу школу, як одну з найкращих у Дітройті.

Ось факти про працю цієї школи: 15-го лютого ц.р. школа офіційно вітала святочним бенкетом о. ігумена Вернарда Панчука, ЧСВВ, як свого нового пароха після відходу о. д-ра Іннокентія Лотоцького до Чикаґо, де його висвячено на єпископа Чикаґської Дієцезії, шкільний хор у різдвяному сезоні дав два концерти, один у церкві Непорочного Зачаття, а другий у церкві св. Йосафата у Воррені. 28-го березня ц.р. в авдиторії середньої школи відбувся концерт молоді в поклоні нашому Патріярхові Йосифові. Шостого червня відбулася двадцята ґрадуація учнів цієї школи з участю Владики Іннокентія Лотоцького.

Успіхи наших студентів непересічні. Три студенти дістали повну стипендію у стейтовому університеті Вейн (Меріт скаларшип) на 4 роки, а саме: Орест Бей, Люіза Дебіш і Михайло Неґрич. Шість студентів одержали стипендії від Клюбу Українських Абсольвентів: Роман Кіналь, Христя Бартків, Орест Бей, Ліза Федишин, Христя Гладиш і Михайло Неґрич.

Український Народний Союз дав дві стипендії на суму 500 долярів Миронові Гнатчукові і Лідії Богай. Джекелін Ґроссо одержала стипендію у сумі 1,000 дол. від Східньо-Мишиґанського університету. Іншу 1,000-долярову стипендію, так званий „Студент Лайф Скаларшип", одержала Міка Дутко, а П.Стопчинська одержала стипендію в сумі 1,300 долярів. Це тільки найголовніші стипендисти.

Цьогорічною Королевою Краси Українського Фестивалю була вибрана Христя Гладиш, учениця 12-ої кляси. М.Дутко вибрали репрезентувати нашу школу в контесті організації „Дочки Американської Революції". Реня Юзич, учениця 11-ої кляси, здобула третю нагороду за свій вірш „Енчестрі", спонзорований інститутом технології Лоренс.

Отцям Василіянам, всьому учительському зборові, Батьківському Комітетові, усім батькам і студентам ґратулюємо за минулі наукові досягнення, а ще більших бажаємо в майбутньому.

Христина Юзич

Владика Іннокентій Лотоцький і парох о. В. Панчук.

Ґрадуація учнів середньої школи в Гемтремку

Пластуни відвідали могили св. п. проф. С. Левицького й А. Чмоли

Цього року пластова організація імпозантно відзначила ювілей 70-річчя існування Пласту в Австралії, Англії, Німеччині, а зокрема величавою міжкрайовою зустріччю пластунів Канади й Америки на пластовій оселі „Вовча Тропа" в Іст Четем, Н.Й.

У ювілейному році припадають також 20-ті роковини відходу на вічну ватру сл.п. проф. Северина Левицького (1962 рік), видатного українського педагога, учасника визвольних змагань, старшини Українських Січових Стрільців і Галицької Армії, відтак загальновідомого як Сірий Лев, голови Верховної Пластової Команди у Львові, скавтмастера та першого Начального Пластуна.

Для вшанування тих роковин члени 1-го куреня УПСеніорату ім. С. та О. Тисовських, основником і першим курінним якого був Сірий Лев, відбули свій з'їзд у Баффало, де поселився Начальний Пластун і діяв у своїй „головній кватирі" на протязі 25-ти років у видатній, наполегливій праці для пластової організації та української спільноти.

Також у Баффало замешкала пл. сен. Ася Чмола з двома синами, дружина проф. Івана Чмоли, визначного діяча наших визвольних змагань та Пласту. Він вже перед Першою світовою війною організував і вишколював наші стрілецькі відділи, був старшиною УСС і УГА, відтак полковником славних Січових Стрільців у Києві, побратимом по зброї св.п. полковника Євгена Коновальця. Після війни був професором гімназії в Яворові та Дрогобичі, членом Проводу Пласту, знаменитим виховником молоді, організатором пластових таборів, найближчим співпрацівником Сірого Лева.

Перед Другою світовою війною спеціяльна польська поліція заарештувала скавтмастера Івана Чмолу і запроторила до горезвісного концентраційного табору в Березі Картузькій, з якого він напередодні війни повернувся додому. У перший день окупації західніх земель України большевицькими ордами його, знеможеного пережиттям концентраційного табору, заарештувало НКВД, і з того часу пропав за ним слід. Його дружина пл. сен. Ася Чмола померла в Баффало 24-го січня 1978 року.

З метою пом'янути своїх незабутніх покійних членів 1-ий курінь УПС влаштував у Баффало свій з'їзд. Тут у неділю, 19-го вересня ц.р., відбулася торжественна Служба Божа, що її відправив о. митрат д-р Павло Івахів, при участі численної групи пластунства, членів 1-го куреня зі своїм прапором, що його ніс хорунжий пл. сен. Маріян Борачок, та делеґації місцевої пластової станиці з прапором під проводом голови пл. сен. Ярослава Пришляка. Дуже зворушлива була поминальна Панахида, що її в молитовному скупченні співали гармонійно пластуни й уся церковна громада.

Після того в 11-ій год. пластуни й дехто з громадян зібралися на місцевому цвинтарі при могилі св.п. Асі Чмоли. Тут покладено квіти перед пам'ятником і відбувся пластовий апель у пам'ять Спочилої та св.п. скавтмастера Івана Чмоли. Похилився курінний прапор, коли всі співали молитву „Отче наш". Відтак пам'януто заслуги спочилих, що були „вірні до смерти". Тоді всі з'єдналися в пластовому колі, співаючи традиційне пластове „Ніч вже йде".

Відтак у год. 12-ій на іншому цвинтарі в Лякавані, біля пам'ятника на могилі Сірого Лева, станичний пл. сен. Пришляк також провів пластовий апель. Найстарші пластуни сеніори Д.Витанович і Т. Білостоцький поклали у стіп пам'ятника велику китицю червоної калини. Після співу молитви відчитано наказ Головної Пластової Булави на смерть Начального Пластуна, а з реєстру членів куреня–30 прізвищ тих, що відійшли на вічну ватру, на батьківщині, відтак на скитальщині та в нових країнах поселення. При співі пісні „Ой Морозе, Морозенку" прочитано поезію О. Кобця „На смерть Начального Пластуна". Могутньо пролунали її змістовні слова, що закінчилися останніми стрічками:

„Не вірте ж, що він кинув нас:
Увесь світ цей — такий минущий,
А в кожнім кроці пластуна
Живий дух Лева невмирущий!"

Співом молитви „Боже Великий", пластового гимну та традиційним „Ніч вже йде" закінчився пластовий салют на вічний спомин незабутнім спочилим друзям, які були вірні до смерти Україні та Пластові.

Кр.

ВЧЕТВЕРО БІЛЬШЕ

У статті Романа С.Голіята („Свобода", ч.180, 23-го вересня) п.з. „Совєтська аґентура в ЗСА" треба читати: „На підставі даних, на території ЗСА працює 4,000 совєтських аґентів." — Ред.